ղոս վարդապետ Կիլիկեցին՝ ՉԿԳ = 1314 թուին Գլաձորում, ինչպէս տեսանք(*)։

Արղնիի Բարձրահայեաց Ս. Աստուածածնի վանքի ձեռագիրներից մէկը՝ Վարք Եւագրեա և Նեղոսի, գրուած է 1319 թուին «ի գաւառն հայոց ձորոյ ի վանս Գլոյձոր»․ ընդգծուած տառերը արտագրութեան կամ տպագրութեան սխալներ են, անշուշտ, որ պէտք է լինի «Վայոց» և «Գլաձոր»(**)։

Վերև յիշուած Մարտիրոս վարդապետի համար «Կիւրեղ սպասաւոր բանի» գրել է 1321 թուին մագաղաթի մի աւետարան, որ ապա անցել է Դաւիթ ուսուցչապետի ձեռքը, իսկ սա էլ նուիրել է Սպիտակաւոր Աստուածածնի վանքին և նորա առաջնորդ Մկրտիչ վարդապետին, որ նկարազարդուած է Թորոս Տարօնեցու ձեռքով(***)։

Եսայի Նչեցին ինքը բացի Աստուածաշնչից ստացել է և մի աւետարան Գլաձորի դպրոցի ճոխ գործերից մէկը․ ընդարձակ յիշատակարանը չարագրուած է Նչեցու կողմից (Յաւել. Բ. 83), գրուած «ՉՀԲ յա-

Պատկեր 215.

բեթեանս տումարի, յաշխարհակալութի. մեծ ինքնակալ Խանին Պուսախտ կոչեցել., ի թագաւորութեն. հայոց Դ.եւոնի, նըստեալ ի գահն Կիլիկեցոց. և տանն Վրաց և մեծաց Հայոց թգ. Գաւրգի և յաւուրս տէրութե. մեծ իշխանաց իշխանին տանս Սիւնեաց Բուրթելի, ամենաբարէպաշտի և քաջի և միշտ յաղթողի»։ Եսայի «կրսեր բանասիրաց և յետին վարժապետաց» գրել է տալիս և նուիրում . . . (երկու տող քերուած, ուստի և անյայտ, թէ ո՞ր վանքին է նուիրում) «յիշատակ բարեաց վարդապետին իմոյ Ներսիսի մեծ և քաջ ռետորի և ա̃ծախօս վարժապետի», իւր մարմնաւոր ծնողների, եղբայրներին, «մանաւանդ աշակերտեալ մանկանցս, զոր ծնաք բանին երկամբք, որ գեղերին ի կրթութի. տեսական և գործական իմաստից և ա̃ Ածաշունչ տառից»։ Գրութեան տեղը յիշուած է ընդհանուր կերպով, «ի գաւառիս Սիւնեաց, ի նեղ և յանձուկ աւթեվանիս։ Իսկ յիշխանութի. վերոգրեալ մեծ իշխանաց իշխանին եւ յաղթող սպայապետին Բուրթելին եւ երկու արեգակնանման գեղեցկագեղ հարազատ զաւակացն իւրոց Պեշքենայ եւ Իւանէի։ Նա եւ ամուսնոյ իւրոյ Վախախին», որոնցից «մեք մեր աշակերտաւք բազում եւ անթիւ գութս բարեաց գտաք»։ Յիշում է նաեւ «Սիւնեաց մետրոպօլիտ Տ. Յոհաննէս Աւրպելին», որ իւր աշակերտն է, նորա հետ և Ստեփանոս-Տարսայիճին, որ դարձեալ իւր աշակերտն է եւ «մանուկ տիաւք առեալ զաստիճան արհեպիսկոպոսութե.»։ Յոհան Աւրպէլը Լիպարիտ Օրբէլեանի որդին էր, իսկ Տարսայիճ-Ստեփանոսը Ջալալ Օրբէլեանի որդին,

Պատկեր 216.

(*) Ch. V. T. II. vip. II. մեր Potomstvo Tarsaitcha են.։ իսկ ձառը Թագորցու Ջեռ. № 734, 92ա.։

(**) Սրուանձտեան, Թորոս Աղբար, Բ., 386։

(***) Փիրղալէմեանի Նչխարք են., Conybeare. Catalogue. 24։ A. Tchobanian, La Roseraie d'Armenie III. Paris, 1929, p. 270. տես Յաւել. Բ. 23։